॥ ಅಥ ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಸಚ್ಚರಿತೆ ॥

ಅಧ್ಯಾಯ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ ॥
ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವತಾಯೈ ನಮಃ ॥
ಶ್ರೀ ಸೀತಾರಾಮಚಂದ್ರಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ ॥ ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿನಾಥಾಯ ನಮಃ ॥

ಗತಾಧ್ಯಾಯದಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವಚನ । ಸಾಯಿನಾಥ ಗುರು ಕರುಣಾಘನ ।
ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದಗಳಲಿ ಕೊಡುವರು ಶಿಕ್ಷಣ । ಹೇಗೆಂಬುದನು ಹೇಳುವೆ ನಾನು ॥ 1

ಹೇಳುವೆನೆಂಬದು ಅಹಂಕಾರ । ಗುರುಪದದಲಿರಬೇಕು ನಿರಂಹಕಾರ ।
ಆದರಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವದು ಕಥೆಯ ನಿರ್ಝರ । ಸಾದರರಾಗಿ ಅದ ಸೇವಿಸಬೇಕು ॥ 2

ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ । ಸಾಧು ಸಜ್ಜನ ಮಹಾಪುರುಷ ।
ಎಂತೋ ಸ್ವಚ್ಛ ನಿರಭ್ರ ಆಕಾಶ । ಶುದ್ಧ ನಿರ್ದೋಷರದರಂತೆ ॥ 3

ಮಹಾರಾಜ ಸಾಯಿಯವರ ಭಜನ । ಸ್ವಾರ್ಥ ಪರಮಾರ್ಥಗಳೆರಡರ ಸಾಧನ ।
ಸ್ವಸ್ವರೂಪದಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ । ಸಮಾಧಾನ ಅಂತರದಲಿ ॥ 4

ಯಾರ ಮನದಿ ಸ್ವಹಿತದ ಬಯಕೆ ಇರುವದು । ಅವರು ಆದರದಿ ಕಥೆಯ ಕೇಳುವದು ।
ಸಹಜ ಪರಮಾನಂದ ಪಡೆಯುವದು । ಜೀವ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಪಡೆಯುವದು ॥ 5

ಶ್ರವಣದಿಂದ ಲಭಿಸುವದು ನಿಜ ವಿಶ್ರಾಂತಿ । ನಿರಸನವಾಗುವದು ಭವಭಯದ ಭ್ರಾಂತಿ ।
ಆಗುವದು ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ । ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ॥ 6

ಅಂತರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾದ ಸಾಯಿ ಸಮರ್ಥ । ಪೂರ್ಣ ತಿಳಿದಿರುವರು ಭಕ್ತ ಭಾವಾರ್ಥ ।
ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಿಜಕರ್ತವ್ಯಾರ್ಥ । ವಚನ ನಿರ್ಮುಕ್ತವಾಗುವದು ॥ 7

ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಕರಾದ ಸಾಯಿ ಸಮರ್ಥ । ಅವರೇ ನುಡಿಸುವರು ನಿಜವಚನಾರ್ಥ ।
ಯಥಾಮತಿ ಹೇಳುವೆನದರ ಭಾವಾರ್ಥ । ಸ್ವಾರ್ಥ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧಕವದು ॥ 8

ಕುರುಡರಲ್ಲ ಅಲ್ಲ ಇರುಳುಗಣ್ಣರು । ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಜನ ಕುರುಡರು ।
ಕೇವಲ ದೇಹ ಬುದ್ದಿಯ ಬಲದಿಂದವರು । ನಿಜಹಿತವ ತಿಳಿಯರು ॥ 9

ದೇಹವಾದರೂ ಹೀಗಿರುವದು । ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಭರವಸೆ ಇರದು ।
ಬೊಗಸೆಯನು ಮುಂದೊಡ್ಡುವೆನೆನ್ನದು । ಅದ ತುಂಬಿ ರಸ ಪಾನ ಮಾಡಲು ॥ 10

ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದಗಳಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೀತಿ । ಬಾಬಾರದಂತೂ ಅಲೌಕಿಕ ರೀತಿ ।
ವಿನೋದದಲಿಯೇ ಅರ್ಥ ಬಿಂಬಿಸುವರು । ಹಿತಕಾರಕವದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ॥ 11

ಜನ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡರು । ಆದರೆ ಬಾಬಾರ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಪಡುವರು ।
ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ದಾರಿ ಕಾಯುವರು । ಅದು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದೀತೆಂದು ॥ 12

ಬಹುಶಃ ಹಾಸ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಸೇರಧು । ಆದರೀ ಹಾಸ್ಯ ಬಹಳ ಸೇರುವದು ।
ಅದರ ಜೊತೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅಭಿನಯವದು । ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸುವದು ॥13

ಸಹಜ ಅಭಿನಯ ಅಪ್ರಯಾಸ । ಸಸ್ಮಿತ ವದನ ನಯನವಿಲಾಸ ।
ಇವುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸ । ಅದರ ಸುರಸತೆ ಅವರ್ಣ್ಯ ॥ 14

ಈಗ ಹೇಳುವೆನೊಂದು ಅನುಭವ । ಅಲ್ಪ ಬೋಧನ ಕಥೆ ಅಭಿನವ ।
ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾರ್ಥೋದ್ಭವ । ಆ ಶಬ್ದಗೌರವವ ಕೇಳಿರಿ ॥ 15

ವಾರದ ಪ್ರತಿ ರವಿವಾರದಂದು । ಶಿರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತಿಯಾಗುವುದು ।
ಜಕಾತಿಕೊಟ್ಟು ಬಯಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು । ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯೋಗವಲ್ಲಿ ॥ 16

ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಾರಿಯ ಬದಿಗೆರಡೂ । ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆಗಳಗುಡ್ಡೆ ಬೀಳುವುದು ।
ಎಣ್ಣೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಮಾರಾಟಗಾರರದು । ವ್ಯಾಪಾರವಿರುವುದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ॥ 17

ಇಂಥದೇ ಒಂದು ರವಿವಾರವಿತ್ತು । ಬಾಬಾರ ಹತ್ತಿರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ।
ಪಾದ ಸಂವಾಹನ ನಡೆದಿತ್ತು । ಆಗೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರ ನಡೆಯಿತ್ತು ॥ 18

ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದ ದರಬಾರಿನಲ್ಲಿ । ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿರುವರು ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ।
ಸಂತೆಯ ದಿನ ಬೇರೆ ಅಂಥದರಲ್ಲಿ । ಜನರ ಗದ್ದಲ ತುಂಬಿತ್ತು ॥ 19

ಬಾಬಾರ ಎದುರು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು । ಕೆಳಗೆ ಮುಖ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ।
ಪಾದ ಸಂಹಾನ ನಡೆದಿತ್ತು ನನ್ನದು । ನಾಮ ಸ್ಮರಣದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ॥ 20

ಮಾಧವರಾಯರು ಎಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ । ವಾಮನಾರಾಯರು ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ।
ಶ್ರೀಮಂತ ಬುಟ್ಟಿಯವರೂ ಆಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ । ಸೇವೆಗಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ॥ 21

ಕಾಕಾ ಅವರೂ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು । ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಧವರಾಯರು ನಕ್ಕರು ।
ಏನು ಅಣ್ಣಾ ಸಾಹೇಬ ಎಂದರು । ಎಂಥದೋ ಕಾಳು ಹತ್ತಿದಂತಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ ॥ 22

ಹೀಗೆಂದು ಕೋಟಿನ ತೋಳು । ಮಾಧವರಾಯರು ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟಲು ।
ಕೋಟದ ಮಡಿಕೆಯೋಳಗೆ ಕಾಳು । ಹತ್ತಿ ಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಂಡಿತ್ತು ।। 23

ಅದು ಏನೆಂದು ನೋಡಹೋಗಲು । ಎಡ ಮೊಣಕೈಯನು ತಿರುವಲು ।
ಉರುಳಿ ಬೀಳಹತ್ತಿದ್ದವು ಪುಠಾಣಿಕಾಳು । ಜನರು ಆರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತೊಡಗಿದರು ।। 24

ಕೂಡಿಸಿದರೆಲ್ಲ ಆರಿಸಿ ಒಂದೊಂದು । ಪುಠಾಣಿ ಕಾಳು ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ।
ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತದು । ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ।। 25

ತರ್ಕದ ಮೇಲೆ ತರ್ಕ ನಡೆಯಿತು । ಎಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ।
ಪುಠಾಣಿ ಕಾಳು ಕೋಟಿಗೆ ಅಂಟಿದ್ದು । ವಿಸ್ಮಯವೆಲ್ಲರಿಗಾಯಿತು ।। 26

ಖಾಕೀ ಕೋಟಿನ ಮಡಿಕೆಗಳೆಷ್ಟು । ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಂತುದೇಗೆ ಕಾಳುಗಳು ಇಷ್ಟು ।
ಬಂದುವೆಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗೆ ಎಂತು । ಯಾರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ।। 27

ಪಾದ ಸಂವಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು । ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲೇ ಚಿತ್ತವಿದ್ದು ।
ನಡುವೇ ಈ ಪುಠಾಣಿಯ ಕಥೆಯಿದ್ದು । ಎಲ್ಲಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿರಬೇಕು ।। 28

ಇಷ್ಟೋತ್ತು ಸೇವೆ ಮಾಡುತಿದ್ದು । ಅದುವರೆಗೂ ಅವು ಬೀಳದಿದ್ದದ್ದು ।
ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು । ಹೇಗೆಂದೆಲ್ಲರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ।। 29

ಆ ಪುಠಾಣಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವು । ಮಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ನಿಂತಿದ್ದವು ।
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವು । ಬಳಿಕ ಬಾಬಾ ಏನೆಂದರು ಕೇಳಿ ।। 30

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗಳು । ಅನೇಕರವು ಅನೇಕ ರೀತಿ ಇರಲು ।
ಬಾಬಾ ಅವರವರ (ಗಡಿಯೇಲು) ಕೆಲಸದವಲು । ಶಿಕ್ಷಣವನವರಿಗೆ ಕೊಡುವರು ।। 31

ಪದ್ಧತಿ ವಿಚಿತ್ರ ಬಾಬಾರದು । ಮೋಜಿನ ರೀತಿಯು ನೆನಪಿಡತಕ್ಕದ್ದು ।
ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ನೋಡಿದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದು । ನನಗೆ ಪ್ರಚೀತಿಯಲಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ।। 32

ಎಂದರು "ಇವಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿ ಇರುವದು । ಒಬ್ಬನೇ ತಾನು ಸವಿಯುವದು ।
ಇಂದು ಸಂತೆಯ ಸಮಯವನು ಕಂಡು । ಪುಠಾಣಿ ಮೆಲಕುತ್ತ ಬಂದನೀತ ।। 33

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ತಿನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ । ಚಾಳಿ ಇವನದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ।
ಈ ಪುಠಾಣಿಗಳದೇ ಪುರಾವೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತಲ್ಲ । ಸುಮ್ಮನೇ ವಿಸ್ಮಯವೇತಕೆ" ।। 34

ಆಗ ನಾನೆಂದೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡದಿದ್ದು । ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ತಿನ್ನುವದು ।
ಆಗ ಇಂಥ ಚಾಳಿಯ ಸುದ್ದಿಯೆಲ್ಲಿಯದು । ಮೈಗೆ ಮತ್ತಿದರೆ ಮೆತ್ತಿರಲಿ ।। 35

ಬಾಬಾ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಾನಿಂದು । ಸಂತೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿಲ್ಲ ಶಿರಡಿಯದು ।
ಹೋದರೋ ಪುಠಾಣಿಕೊಂಡು । ತಿನ್ನುವ ಮಾತು ದೂರುಳಿಯಿತು ॥ 36

ಇಂಥದರ ಸವಿ ಇದ್ದವರಿಗಿರಲಿ । ಮಾತ್ರ ನನಗಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಚಾಳಿ ।
ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕೆನು ನಾ ಏನೇ ಇರಲಿ । ಬೇರೆಯವರಿಗೊಂದಿಷ್ಟು ಕೊಡದೆ ॥ 37

ನೋಡಿರೀಗ ಬಾಬಾರ ಯುಕ್ತಿ । ತಮ್ಮ ಚರಣದಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಭಕ್ತಿ ।
ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟೋಕ್ತಿ । ನುಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ಚಿತ್ತ ಕೊಡಿ ॥ 38

"ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವಿ । ಇರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೀನೇನು ಮಾಡುವಿ ।
ನಾನಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಿ । ನೆನೆಸುವಿಯಾ ನೀ ನನ್ನನ್ನು ॥ 39

ನಾನಿಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ । ಕೊಡುವಿಯೇನು ತುತ್ತು ನನಗೆ" ।
ಪುಠಾಣಿಯ ನಿಮಿತ್ತದಲಿ ಹೀಗೆ । ನಿಶ್ಚಲ ತತ್ವದ ಬಿಂಬಿಸಿದರು ॥ 40

ದೇವತಾ-ಪ್ರಾಣ-ಅಗ್ನಿ-ವಂಚನ । ವೈಶ್ವ ದೇವಾಂತ್ಯದಲಿ ಅತಿಥಿ ವರ್ಜನ ।
ಅದರಿಂದ ಮಾಡಲು ಪಿಂಡ ಪೋಷಣ । ಮಹದ್ದೋಷ ಆ ಅನ್ನಕೆ ॥ 41

ಎನಿಸುವದಿದೊಂದು ಸಣ್ಣ ತತ್ವ । ವ್ಯವಹಾರದಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವ ।
ರಸಾಸ್ವಾದನೆಯು ಉಪಲಕ್ಷಣತ್ವ । ಪಂಚವಿಷತ್ವ ಇದರಲ್ಲಿ ॥ 42

ವಿಷಯದಲಿ ಹವ್ಯಾಸ ಇರುವವನಿಗೆ । ಪರಮಾರ್ಥವು ಆಸರೆಯಾಗದವಗೆ ।
ಅದನ್ನೇ ನಂಬಿ ಇದ್ದವರಿಗೆ । ಪರಮಾರ್ಥವು ದಾಸ ಅಂಥವರಿಗೆ ॥ 43

"ಯದಾ ಪಂಚಾವತಿಷ್ಠಂತೆ" ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಲಿ । ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಆ ಶ್ರುತಿಗಳಲಿ ।
ಅದನ್ನೇ ಬಾಬಾ ವಿನೋದದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ । ದೃಢ ಪಡಿಸಿದರೆಲ್ಲರಿಗದ ॥ 44

ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪಗಂಧ । ಈ ಚತುಷ್ಟಯಗಳದೂ ಇದೇ ಸಂಬಂಧ ।
ಎಂಥ ಬೋಧಪ್ರದವಾಗಿದೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧ । ಕಥಾನುಬಂಧವು ಬಾಬಾರದು ॥ 45

ಮನಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಇಂದ್ರೀಯಗಣ । ಮಾಡಬಯಸಲು ವಿಷಯ ಸೇವನ ।
ಮಾಡಬೇಕು ಮೊದಲು ನನ್ನ ಸ್ಮರಣ । ಆಗ ಅಂಶಾಂಶಗಳಿಂದದು ಸಮರ್ಪಣೆ ನನಗೆ ॥ 46

ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಿಷಯವಿಲ್ಲದಿರುವದು । ಕಲ್ಪಾಂತದಲೂ ಹೀಗೆ ಆಗದು ।
ಆ ವಿಷಯಗಳನು ಅದೇ ಗುರುಪದಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲದು । ಸಹಜದ ಆಸಕ್ತಿ ಆಗಿ ಉಳಿಯುವದು ॥ 47

ಕಾಮವಿದ್ದರೂ ಮದ್ವಿಷಯದ್ದೇ ಇರಬೇಕು । ಕೋಪವಾದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಕೋಪಿಸಬೇಕು ।
ಅಭಿಮಾನ ದುರಾಗ್ರಹಗಳನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು । ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮತ್ಪದದಲಿ ॥ 48

ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಅಭಿಮಾನಗಳು ಯಾವಾಗ । ತಡೆಯದಷ್ಟು ವ್ಯಗ್ರವಾದಾಗ ।
ನನ್ನನ್ನೇ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ । ಲಕ್ಷವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು ॥ 49

ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಲಿ । ಹರಿ ಮಾಡುವ ವೃತ್ತಿ ನಿಕೃಂತವನಲ್ಲಿ ।
ವಿಕಾರತ್ರಯಗಳ ಉದ್ರೇಕವನಲ್ಲಿ । ಪರಿಹರಿಸುವನಾ ಗೋವಿಂದ ॥ 50

ಬಹುತರವಾಗಿ ಈ ವಿಕಾರಗಳು । ಮತ್ಸ್ವರೂಪದಲೇ ಲಯವಾಗಲು ।
ಅಥವಾ ಅವು ಮದ್ರೂಪವೇ ಆಗಲು । ಮತ್ಪದದಲಿ ವಿಶ್ರಾಮ ಪಡೆಯುವವು ॥ 51

ಹೀಗೆ ನಡಯಲು ಅಭ್ಯಸನ । ವೃತಿಗಳು ತಾನೇ ಆಗುವವು ಕ್ಷೀಣ ।
ಕಾಲಾಂತರದಲಿ ಸಮೂಲ ನಿರ್ಮೂಲನ । ವೃತ್ತಿ ಶೂನ್ಯ ಮನವಾಗುವದು ॥ 52

ಗುರು ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವನಾವಾಗಲೂ । ಹೀಗೆ ದೃಢ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯಲು ।
ಅಂಥವರಿಗೆ ವಿಷಯ ಬಾಧೆಗಳು । ಕಾಡಲಾರವು ಎಂದೆಂದೂ ॥ 53

ಎಲ್ಲಿ ಈ ಸದ್ಭಾವ ದೃಢವಾಯಿತು । ಅವನ ಭವಬಂಧ ಕಳಚಿತು ।
ಗುರು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲಿಂತು । ವಿಷಯವೇ ಗುರುರೂಪವಾಗುವದು ॥ 54

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ ವಿಷಯ ಸೇವನೆಯಾಗಲು । ಬಾಬಾ ಇರುವರು ಹತ್ತಿರದೊಳು । ಎನಿಸಿ
ಸೇವ್ಯಾಸೇವ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರಗಳು । ತತ್ಕಾಲದಲಿ ಮನದಿ ಬರುವವು ॥ 55

ಅಸೇವ್ಯ ವಿಷಯ ಸಹಜದಲಿ ಬಿಡುವದು । ವ್ಯಸನೀ ಭಕ್ತರ ವ್ಯಸನ ಬಿಡುವದು ।
ಅಸೇವ್ಯದ ವಿಷಯದಲಿ ಮನ ಹೇಸುವದು । ಈ ಪಾಠವ ತಪ್ಪದೇ ನೀಡಲು ॥ 56

ವಿಷಯ ನಿಯಮನ ಮಾಡಲು ಮನಸಾಗುವದು । ವೇದವು ನಿಯಮದ ಮೂಲಸ್ಥಾನವಿರುವದು ।
ವಿಷಯ ಸೇವನೆಯೂ ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗುವದು । ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರವು ನಡೆಯದು ॥57

ಮನಸಿಗಿಂಥ ರೂಢಿಯಾಗಲು । ಕ್ಷೀಣಿಸುವವು ವಿಷಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ।
ರುಚಿ ಹುಟ್ಟುವದು ಗುರುಭಜನೆಯೊಳು । ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನ ಅಂಕುರಿಸುವದು ॥ 58

ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಲು । ಹರಿವವು ದೇಹಬುದ್ಧಿಯ ಬೇಡಿಗಳು ।
ಅಂಥ ಬುದ್ಧಿಯ ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮದಲಿ ಮುಳುಗುವದು । ಸುಖದ ಆಗರ ಕೈಗೆಟುಕುವದು ॥ 59

ಈ ದೇಹವು ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಿದ್ದರೂ ಅದು । ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧಕವಾಗಿರುವದು ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಿದು । ಭಕ್ತಿಯುಗದಾಯಕವಿರುವದರಿಂದ ॥ 60

ನಾಲ್ಕೂ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಪಂಚಮ ಪುರಷಾರ್ಥ । ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೇಲು ।
ಯಾವುದಕೂ ಆಗದು ಈ ಯೋಗವು ಸರಿಗಟ್ಟಲು । ಅಲೌಕಿಕ ರೀತಿ ಈ ಭಕ್ತಿಯದು ॥ 61

ಗುರುಸೇವೆಯಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥನಾದವನು । ಅವನೇ ಯಥಾರ್ಥದಲಿದರ ಮರ್ಮವ ತಿಳಿವನು ।
ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳೇ ಸ್ವಾರ್ಥವೆನಿಸಿದವನು । ಅವನೇ ಪರಮಾರ್ಥವ ಪಡೆಯುವವನು ॥ 62

ಗುರು ಮತ್ತು ದೇವ ಇವರಲಿ । ಭೇದ ಕಾಣುವದು ಯಾರ ಚಿತ್ತದಲಿ ।
ಅಂಥವನು ಅಖಿಲ ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ । ಭಗವಂತನನೆಂದೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ॥ 63

ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾಯಣ ಓದಿದರೂ । ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ರಾಮಗೆ ಸೀತೆ ಯಾರು ।
ಗುರು ಮತ್ತು ದೇವರು ಅಭಿನ್ನರು । ಇದನರಿಯಬೇಕು ದ್ವೈತ ಭಾವವ ಬಿಟ್ಟು ॥ 64

ನಿರ್ಮಲ ಗುರುಸೇವೆ ಲಭಿಸಿದಾಗ । ವಿಷಯವಾಸನೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗ ।
ಸೋಜ್ವಲ ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತವಾಗುವದಾಗ । ಉಜ್ವಲ ಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ॥ 65

ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಲು । ಪುಠಾಣಿಯೇನು ಬಾಬಾರ ಅಂಗೈ ಧೂಳು ।
ಇದಕ್ಕಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣ ಲೀಲೆ ತೋರಲು । ಹೊತ್ತು ಗೊತ್ತೆಂದೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ ॥ 66

ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗಾಗಿ । ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕನು ಜನದಿಗಾರುಡಿಗನಾಗಿ ।
ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಎಲುವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲಾಗಿ । ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ತರಿಸುವನು ॥ 67

ಅಲೌಕಿಕ ಗಾರುಡಿಗ ಸಾಯಿನಾಥನು । ಅವನ ಆಟದ ಹಿರಿಮೆ ಏನು ।
ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಮಾಡದೆ ಕ್ಷಣದ ವಿಲಂಬವನು । ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುಠಾಣಿ ತರಿಸಬಹುದು ॥ 68

ಆದರೀ ಕಥೆಯ ಸಾರವೇನು । ನೋಡಬೇಕು ನಾವೀಗ ಅದನು ।
ಹಸಿವೆಯೆಂದು (ರುಚಿಗೆಂದು) ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನು । ಬಾಬಾರ ಬಿಟ್ಟು ಸೇವಿಸಬಾರದು ॥ 69

ಮನಕೆ ಈ ರೀತಿ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು । ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದರ ನೆನಪಾಗಲು ।
ಕೊಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಾಯಿ ಚರಣಗಳು । ಅವುಗಳ ಅನುಸಂಧಾನ ಉಳಿಯವದು ॥70

ಈ ಶುದ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮ ಸುಗುಣ ಮೂರ್ತಿಯದು । ಖಚಿತವಾಗಿ ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲುವದು ।
ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ-ಮುಕ್ತಿ ಮೂಡುವದು । ಪರಮಾತ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸುವದು ॥ 71

ಸುಂದರ ರೂಪವ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಲು । ಹರಿವವು ಸಂಸಾರದ ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳು ।
ಐಹಿಕ ಸುಖದ ಬಯಕೆ ತಪ್ಪಲು । ಮನವು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುವದು ॥ 72

ಹಾಡು ನೆನಪಾಗದು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು । ಆದರೆ ನೆನಪಾಗುವದದು ಕುಳಿತಾಗ ಬೀಸಲು ।
ಹಾಗೆ ಈ ಚಣಕಲೀಲೆ ಹೇಳುತಿರಲು । ಸುಧಾಮನ ಕಥೆ ನೆನಪಾಯಿತು ॥ 73

ಒಮ್ಮೆ ಬಲರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಸುದಾಮರು । ಗುರುವಿನಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರುತಿದ್ದರು ।
ಗುರುಗಳು ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರ ಕಳಿಸಿದರು । ಸೌದೆ ತರಲೆಂದು ಅಡವಿಗೆ ॥ 74

ಗುರುಪತ್ನಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಲು । ಕೃಷ್ಣ ಬಲರಾಮರು ಅರಣ್ಯಮಾರ್ಗದೊಳು ।
ನಡೆಯಹತ್ತಿದಾಗ ಸುಧಾಮನನೂ ಕಳಿಸಿದಳು । ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಹಿಂದಿಂದ ॥ 75

ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಕಡಲೆ ಕೊಟ್ಟಳು । ಅರಣ್ಯದಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಹಸಿವೆಯಾಗಲು ।
ಮೂವರೂ ಅವ ತಿನ್ನಲು । ಗುರುಪತ್ನಿ ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಳು ॥ 76

ಅಡವಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಮುಂದೆ । ಎಂದ "ಅಣ್ಣಾ ನೀರಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ" ।
ಆಗ ಕಡಲೆಯ ಸುದ್ದಿಯನೆತ್ತದೇ । ಸುಧಾಮಾ ಏನೆಂದ ಅದ ಕೇಳಿ ॥ 77

ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಬಾರದು । ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಹಾಗೇ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ।
ಎಂದನಾದರೂ ಹೇಳ ಕಡಲೆ ತಿನ್ನುವದು । ಕೃಷ್ಣ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ॥ 78

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿದ್ದು ನೋಡಿದ । ಸುದಾಮಾ ಕಡಲೆ ತಿನ್ನಹತ್ತಿದ ।
ಅಣ್ಣಾ ಏನಿದು ತಿನ್ನುವ ಶಬ್ದ । ಕೃಷ್ಣ ನಾಗ ಕೇಳಿದಲಿದನ ॥ 79

ತಿನ್ನಲು ಇಲ್ಲೇನಿರುವದು । ಚಳಿಗೆ ಹಲ್ಲುಗಳ ಶಬ್ದವಾಗುತಿರುವದು ।
ಮುಖದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಚ್ಚಾರಬಾರದು । ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮದ್ದು ॥ 80

ಕೇಳಿ ಈ ಸುಧಾಮನ ಉತ್ತರ । ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣ ಪರಾತ್ಪರ ।
ಎಂದ ನನಗೂ ನಿಜದಲಿ ಇದರ । ಹಾಗೇ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿತು ॥ 81

ಒಬ್ಬರ ಪಾಲಿನದನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತಿನ್ನುತಿರಲು । ಏನು ತಿನ್ನತಿರುವೆಯಂದಾತ ಕೇಳಲು ।
ಇಲ್ಲೇನಿದೆ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನಲು । ಎಂದಾಗ ವಾಣಿಯೊಂದು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದಿತು ॥ 82

ಅಣ್ಣಾ ಸ್ವಪ್ನ ಮಾತ್ರವೇ ಇದು । ಉಂಟೇ ನೀವು ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ತಿನ್ನುವದು ।
ಪ್ರಶ್ನೆಯನೂ ಕನಸು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಕೇಳಿದದು । ಆಗ ಏನು ತಿನ್ನು ತಿರುವಿರೆಂದು ॥ 83

ಸುಧಾಮನಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ । ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ।
ಮುಂದೆ ಪ್ರಮಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಲ್ಲಿ । ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಭೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತಿರಲಿಲ್ಲ ॥ 84

ಸಾಧಾರಣವಿತ್ತೇ ಅದಾದರೂ । ಇದನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವರೆಲ್ಲರೂ ।
ಆದರೂ ಜನ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ತಿನ್ನುವರು । ಅವರು ನೆನಪಿಡಬೇಕೀ ಉದಾಹರಣೆಯನು ॥ 85

ಯಾರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸಖನಾಗಿದ್ದು । ಸುಧಾಮನಂಥ ಭಕ್ತ ತಾನಿದ್ದು ।
ನೀತಿಯಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬಂತು ಕುಂದು । ಅದರಿಂದ ಸಂಸಾರದಲಿ ಮೋಸ ಹೋದ ॥ 86

ಅಂಥವನು ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ ಕಷ್ಟದಿಂದ ತಂದ । ಮುಷ್ಟಿ ಅವಲಕ್ಕಿಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೀಡಿದ ।
ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸನ್ನ ಚಿತ್ತನಾದ । ಐಶ್ವರ್ಯವಿತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿದನವನ ॥ 87

ಇರಲಿ ಈಗ ಮತ್ತೂ ಒಂದು । ವಾರ್ತೆಯ ಹೇಳುವೆನು ಬೋಧ ಪ್ರದವಾದುದು ।
ಮೊದಲು ಆನಂದ-ವಿನೋದ ಸುಖದ್ದು । ಅಂತ್ಯದಲಿ ಬೋಧವೇ ಪ್ರಮುಖವಿರುವದು ॥ 88

ಕೆಲವರಿಗೆ ಸೇರುವದು ಪರಮಾರ್ಥ ಬೋಧ । ಕೆಲವರಿಗೆ ತರ್ಕಯುಕ್ತಿವಾದ ।
ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಿಷ್ಟ ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದ । ಆನಂದವೇ ಆನಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ॥ 89

ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದವೇ ಇದೂ ಒಂದು । ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷ ಹಟಹಿಡಿದು ।
ಸಾಯಿ ದರಬಾರಿನಲ್ಲಿ ತಂಟೆಯಾದುದು । ಕೊನೆಗೆ ಕಲಂಕರಹಿತವಾಗಿ ಮುಗಿದುದು ॥ 90

ಈ ಕಥೆಯೂ ಪರಮ ಸರಸ । ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ತಂದೀತು ಹರುಷ ।
ಭಕ್ತ ಜಗಳಾಡಲು ವಸ ವಸ । ಹಾಸ್ಯರಸ ಹರಡೀತು ॥ 91

ಭಕ್ತ ದಾಮೋದರ ಘನಶ್ಯಾಮ । ಬಾಬರೆ ಅವರ ಉಪನಾಮ ।
ಅಣ್ಣಾ ಬೆಂಚಣೀಕರ ಕರೆವನಾಮ । ನಿಃಸೀಮ ಪ್ರೇಮ ಬಾಬಾರದವಗೆ ॥ 92

ಬಹಳ ಒರಟು ಸ್ವಭಾವದವರು । ಯಾರ ಹಂಗಿಗೂ ಒಳಗಾಗದವರು ।
ವಿಹಿತಾವಿಹಿತವರಿಯದೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನುಡಿವವರು । ಹಿತಾಹಿತವ ನೋಡರು ॥ 93

ಅಣ್ಣಾರ ವೃತ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟು । ಅಷ್ಟೇ ಸಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಮಯವಿತ್ತು ।
ತುಂಬಿದ ಬಂದೂಕಿನಂಥ ತಲೆ ಇತ್ತು । ಕಿಡಿ ತಾಕಿದರೆ ಢಬ್ ಎನ್ನುತಿತ್ತು ॥ 94

ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ತಡವಿಲ್ಲ । ಆಮೇಲೆ ಎಂಬ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ ।
ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಬಗ್ಗುವವರಲ್ಲ । ವ್ಯವಹಾರವೆಲ್ಲ ಚೊಕ್ಕ ಅವರದು ॥ 95

ಕೈಯಲಿ ಕೆಂಡವನ್ನಾದರೂ ಹಿಡಿಯಬಹುದು । ಅಣ್ಣಾರ ಸಹವಾಸ ಅದಕಿಂತ ಕಷ್ಟದ್ದು ।
ಆದರೂ ನಿಷ್ಕಪಟ ಸ್ವಭಾವವಿದ್ದು । ಅದರಿಂದಲೇ ಬಾಬಾರ ಪ್ರೀತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ॥ 96

ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯಾನ್ಹದ ಹೊತ್ತು । ಮಶೀದಿಯಲಿ ದರಬಾರ ಕೂಡಿತ್ತು ।
ವಾಮಹಸ್ತವ ಕಟಕಟೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು । ಬಾಬಾರ ಸವಾರಿ ಕುಳಿತಿತ್ತು ॥ 97

ಬಾಬಾ ಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ನೋಡುತಿದ್ದರು । ತಿಳಿಯದಂತೆ ಭಕ್ತರಲಿ ಜಗಳ ಹಚ್ಚುವರು ।
ಸಿಟ್ಟು ಶೆಡವುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕವರು । ಬುದ್ಧಿವಾದವ ಹೇಳುವರವರಿಗೆ ॥ 98

ಒಬ್ಬರು ಬಾಬಾರ ಬದಿಗಳನೊತ್ತುವರು । ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಾಲು ಒತ್ತುವರು ।
ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೊಟ್ಟೆ ಬೆನ್ನು ತಿಕ್ಕುವರು । ಸೇವೆ ಈ ರೀತಿಯಲಿ ನಡೆಯುತಿತ್ತು ॥ 99

ಬಾಬಾ ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು । ಊರ್ಧ್ವರೇತರು ಶುದ್ಧಾಚಾರಿಗಳು ।
ಅವಕಾಶವೀಯುವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು । ನಾರೀ ನರ ಸಮಸ್ತರಿಗೆ ॥ 100

ಅಣ್ಣಾ ಹೊರಗೆ ಬಗ್ಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು । ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಎಡಗೈ ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು ।
ಆಗ ಬಲಗಡೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ । ಹೇಗಿತ್ತು ಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ಕೇಳಿರಿ ॥ 101

ಆ ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಕುಳಿತಿದ್ದು । ಅವಳು ಬಾಬಾರ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಳಿದ್ದು ।
ಬಾಬಾ ಅವಳಿಗೆ ಅಮ್ಮ ಎನುತಿದ್ದು । ಜನರು ಮಾವಶೀಬಾಯಿ ಎನುತಿದ್ದರು ॥ 102

ಮಾವಶೀಬಾಯಿ ಎಂಬರೆಲ್ಲರೂ । ವೇಣೂಬಾಯಿ ಅವಳ ನಿಜ ಹೆಸರು ।
ಕೌಜಲಗಿ ಅವರ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು । ಅನುಪಮ ಭಾವ ಸಾಯಿ ಚರಣದಿ ॥ 103

ಅಣ್ಣಾರಿಗೆ ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ಮುಗಿದಿತ್ತು । ಬಾಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಹಲ್ಲೂ ಇರದಾಗಿತ್ತು ।
ಆ ಮಾವಶೀಗಾದರೂ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು । ಇಬ್ಬರಲಿ ಜಗಳ ಉಂಟಾಯಿತು ॥ 104

ಅಣ್ಣಾ ಸಹಕುಟುಂಬ ಸೇವೆ ಮಾಡುತಿರಲು । ಆಯೀ ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದಳು ।
ಹೊಟ್ಟೆ ಬೆನ್ನುಗಳ ಒತ್ತುತ್ತಿರಲು । ನಿಶ್ವಾಸವ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ॥ 105

ಸಾಯಿ ಸೇವೆಯಲಿ ಸಬಳ । ಮಾವಶೀಬಾಯಿ ಮನದಿ ನಿರ್ಮಲ ।
ತೊಡಕಿಸಿ ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ಕೈಗಳ । ಹೊಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕ ತೊಡಗಿದಳು ॥ 106

ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ । ಬಾಬಾರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎರಡೂ ಕೈಲೇ ।
ಮಜ್ಜಿಗೆಯ ಮಡಿಕೆಯ ತೆರದಲೇ । ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಕಡೆಯುತಿದ್ದಳು ॥ 107

ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಸಾಯಿ ನಾಮದಿ । ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದಳು ಮಾವಶೀ ನಿರ್ಭಯತನದಿ ।
ಬಾಬಾರೂ ಹಾಯಹುಯ ಎನ್ನದೆ । ಆರಾಮವೆನಿಸುವಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ॥ 108

ಒತ್ತುವ ಆ ವಿಲಕ್ಷಣ ರೀತಿ । ಕರಗುವಂತೆ ಬೆನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ।
ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ಆದರೂ ಆ ಸಮಯದಿ । ಮನದಿ ದಯೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿತ್ತು ॥109

ಸಾಯಿಯ ಈ ನಿಷ್ಕಪಟ ಪ್ರೇಮ । ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವರು ಸೇವೆ ಅನುತ್ತಮ ।
ಇಲ್ಲವೇ ನಿಜಸ್ಮರಣವು ಅವಿಶ್ರಮ । ದೊರೆತು ಭಕ್ತರ ಕ್ಷೇಮವಾಗಲೆಂದು ॥ 110

ತಮ್ಮ ತಪಶ್ಚರ್ಯಯದಷ್ಟು । ಅದರಿಂದ ಸಿಗುವದು ಸಂತ ಸಂಗತಿ ಇಂತು ।
ಆದರೆ ಬಾಬಾರೇ ದೀನ ವತ್ಸಲರೆನಿತು । ಭಕ್ತರ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲಾರರು ॥ 111

ಏನು ಆ ಕುಲುಕಾಟದ ಬಗೆ । ಬಾಬಾ ಅಗಳಾಡುತಿದ್ದರು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ।
ಅವಳೂ ಅಗಳಾಡುವಳು ಹಾಗೇ । ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಿದು ಸೇವೆಯದು ॥ 112

ಅಣ್ಣಾ ಬಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ಥಿರ ಸ್ಥಿತ । ಸ್ತ್ರೀ ತನ್ನ ಸೇವೆಯಲಿ ನಿರತ ।
ಅದರಿಂದ ಮುಖ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಾಗುತ । ಮುಂದೇನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಿತು ॥ 113

ಸಾಯಿ ಸೇವೆಯ ಸಂತಸದಲ್ಲಿರುವಾಗ । ಹೊಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕುತ ತೂಗಾಡುತಿರುವಾಗ ।
ನೋಡಿರಿ ಬಂದಿತು ಅವಳ ಮುಖವಾಗ । ಅಣ್ಣಾರ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರ ॥ 114

ಇಂಥ ಈ ಸಮಯವ ನೋಡಿ । ಮಾವಶೀಬಾಯಿ ಮಹಾವಿನೋದಿ ।
ಏನು ಅಣ್ಣಾ ಎಂಥವನಿದ್ದೀ । ನನಗೆ ಮುದ್ದುಕೊಡು ಎನ್ನುವಿಯಾ ॥ 115
ಕೂದಲು ನೆರೆತರೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ । ನನಗೆ ಮುದ್ದುಕೊಡೆನ್ನುವಿಯಲ್ಲಾ ।
ಅಣ್ಣಾ ಏರಿಸಿದ ತೋಳುಗಳ । ಅವಳ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ॥ 116

ಎಂದ ನಾ ಮುದಿಗೊಡ್ಡು । ನಾನೇನು ಅಂಥ ಮೂರ್ಖ ಹೆಡ್ಡು ।
ನೀನೇ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರ ಮುಖ ತಂದು । ಮತ್ತೆ ಜಗಳಕೆ ಬಂದೆಯಾ ॥ 117

ನೋಡಿ ಜಗಳ ಸುರುವಾದದ್ದು । ಬಾಬಾರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಕಳಕಳಿ ಬಂದು ।
ಇಬ್ಬರ ಶಾಂತಗೊಳಿಸಲೆಂದು । ಪ್ರಬಳ ಯುಕ್ತಿಯ ಹೂಡಿದರು ॥ 118

ಪ್ರೇಮದಿಂದೆಂದರು "ಅಣ್ಣಾ ನೋಡು । ಸುಮ್ಮನಿರು ಜಗಳವೇಕಿದು ।
ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಚಿತವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದು । ತಾಯಿಗೆ ಮುದ್ದು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ" ॥ 119

ಕೇಳಿ ಮನದಲಿಬ್ಬರೂ ಮೆತ್ತಗಾದರು ಇಂತು । ವಿನೋದವಾಣಿ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯಿತು ।
ಸಪ್ರೇಮ ನಗೆಯ ಹೊನಲುಕ್ಕಿತು । ಆ ವಿನೋದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಡಿಸಿತು ॥ 120

ನೋಡಿದರೆ ಕಥೆ ಒಂದಿಷ್ಟು । ಆದರೆ ಮಾರ್ಮಿಕತೆ ಕೇಳುಗರಿಗ್ಹಿಡಿಸೀತು ।
ಯಾವುದನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳುವದೆಂತು । ಈ ಮಾತು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವದು ॥ 121

ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ । ಉಭಯತರಲಿ ಪ್ರೇಮ ಬುದ್ಧಿ ಇರುವಲ್ಲಿ ।
ಈ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟುತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ । ಕ್ರೋಧ ವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ॥ 122

ಚಬಕದೇಟು ತಿಂದೂ ನಗು ಬರುವದು । ಹೂವಿನೇಟನಿಂದ ಅಳು ಉಕ್ಕುವದು ।
ಭಾವನೆಗಳಿಂದುಂಟಾದ ವೃತ್ತಿ ತರಂಗವಿದು । ಈ ಅನುಭವ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು ॥123

ಬಾಬಾರ ಸಹಜ ಯುಕ್ತಿಗಳ ಚಮತ್ತು । ಮಾತುಗಳನಾಡುವರು ಸಮಯೋಚಿತ ।
ಅದರಿಂದ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಚಿತ್ತವಾಗುವದು ಶಾಂತ । ತತ್ಕಾಲ ಬೋಧವ ಪಡೆವರು ॥ 124

ಒಮ್ಮೆ ಬಾಬಾರ ಹೊಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕುತಿದ್ದಾಗ ಹೀಗೆ । ಬಂದಿತು ಬಾಬಾರ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನಿಗೆ ।
ಕಳಕಳಿ ದಯೆ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾದಾಗ್ಯೆ । ಅದರ ಅತಿರೇಕತೆಯ ಕಂಡು ॥ 125

ಅಮ್ಮಾ ಇದು ಏನು ಹೀಗೆ ತಿಕ್ಕುವಿರಿ । ಅಂತರದಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ದಯೆ ಇಡಿರಿ ।
ದಯಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ತಿಕ್ಕದಿರಿ । ಬಾಬಾರ ನರಗಳು ಹರಿದಾವು ॥ 126

ಈ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ । ಬಾಬಾರು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಿಂದ ಎದ್ದು ಬೇಗ ।
ಕೈಯಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಕಾಷ್ಠದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ । ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿದರು ॥ 127

ದುರ್ಧರ ಕ್ಷೋಭೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು । ಸಾಧ್ಯವಾರಿಗೆ ಎದುರು ನಿಲ್ಲುವದು ।
ನೇತ್ರ ಖದಿರಾಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತಿದ್ದು । ಗರಗರನೆ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ತಿರುಗುತಿರುವಾಗ ॥128

ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ । ಹೊಳೆವಂತವರ ಕಣ್ಣು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ।
ಎನಿಸಿತು ಈ ಕಣ್ಣ ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ । ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವದೆಂದು ॥ 129

ಕಾಷ್ಠ ತುದಿಯನು ಹಿಡಿದೆರಡು ಕೈಗಳಲಿ । ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡದನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ತಗ್ಗಿನಲಿ ।
ಎರಡನೆಯ ತುದಿಯನು ಎತ್ತಿ ಕಂಬದಲಿ । ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಂಬವಲನಾಲಂಗಿಸಿದರು ॥ 130

ಮಾರುದ್ದ ಸಟಕಾ ನೋಡುವಾಗೆ । ಹೊಕ್ಕಿತೆನಿಸಿತು ಪೂರ್ತಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ।
ಇನ್ನು ಪ್ರಾಣಾಂತವಾಗುವದು ಸ್ಫೋಟವಾಗೆ । ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲಿ ಎನಿಸಿತು ॥ 131

ಹೇಗೆ ಅಲುಗಾಡೀತು ಆ ಗಟ್ಟಿ ಕಂಭವಾದರೂ । ಬಾಬಾ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರು ।
ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಂಬಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಗಿದರು । ನೋಡುಗರು ಹೌಹಾರಿ ನಿಂತರು ॥132

ಇನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸ್ಫೋಟವಾಗುವದು । ನಿಂತರೆಲ್ಲರೂ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ।
ಅಪ್ಪಾ ಎಂಥ ದುರ್ಘಟ ಪ್ರಸಂಗವಿದು । ದುರ್ಧರ ಸಂಕಟ ಒದಗಿತಿದು ॥ 133

ಹೀಗೆ ಜನ ಚಿಂತೆಗೀಡಾಗಿ । ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದಾಗಿ ।
ಈ ಸಂಕಟ ಬಂದದ್ದು ಮಾವಶೀಯಿಂದಾಗಿ । ಭಕ್ತಾಧೀನರೆಂಬ ಬಿರುದಿದು ॥ 134

ಯಾರೇ ಸೇವೆ ಮಾಡುತಿದ್ದಾಗ । ನಡುವೆ ಅನುಚಿತತೆಯ ದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ।
ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಿಗೇನಾದರೂ ಎಂದಾಗ । ಬಾಬಾರಿಗದು ಹಿಡಿಸದು ॥ 135

ಪ್ರೇಮಳ ಭಕ್ತನ ಮನಸಿಗೆನಿಸಿತು । ಮಾವಶೀಬಾಯಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರಾಯಿತು ।
ಅದರಿಂದ ಬಾಬಾರಿಗೆ ಆರಾಮಾದೀತು । ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೀಗಾಗಬೇಕೇ ॥ 136

ಅಂತೂ ದೇವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಬಂತು । ಸಾಯಿನಾಥರ ಮನ ಶಾಂತವಾಯಿತು ।
ಈ ಭಯಪ್ರದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಬಿಟ್ಟು । ಆಸನದಿ ಬಂದು ಕುಳಿತರು ॥ 137

ಭಕ್ತ ಪ್ರೇಮಳ ಧೈರ್ಯಸ್ಥನಿದ್ದು । ಬಾಬಾರ ಉಗ್ರ ಸ್ವಭಾವ ಕಂಡು ।
ಕಿವಿ ಹಿಡಕೊಂಡ ತಪ್ಪಾಯಿತೆಂದು । ಪಾಠ ಕಲಿತನಿದ ಮುಂದೆಲ್ಲ ॥ 138

ಅಂದಿನಿಂದ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದು । ಎಂದೂ ಯಾರ ತಂಟೆಗೂ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ।
ಯಾರ ಮನಸಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬರುವದು । ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಗೊಡಬೇಕೆಂದು ॥ 139

ಸಮರ್ಥರು ಸ್ವತಃ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂತರು । ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು ।
ಸೇವಕ ಜನರ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನರಿತಿರುವರು । ತಾನೇಕೆ ಅದನು ನೋಡಬೇಕು ॥ 140

ಒಬ್ಬರ ಸೇವೆ ಸಾಯಿಗೆ ಸುಖಕರ । ಇನ್ನೊಬ್ಬರದು ಆಗುವದು ಪ್ರಖರ ।
ಇದಂತೂ ನಿಜಬುದ್ಧಿಯ ವಿಕಾರ । ನಿಜ ಪ್ರಕಾರವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದು ॥ 141

ಇರಲಿ ಸಾಕಿನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ವಿನೋದ । ಬೇಕೆಂದವ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿದರಿಂದ ಬೋಧ ।
ಸಾಯಿ ಕಥೆಯ ರಸಾಮೋದ । ಮಕರಂದವ ಭಕ್ತರು ಸವಿಯಲಿ ॥ 142

ಹೇಮಾಡ ಸಾಯಿ ಪದದಲಿ ಲೀನ । ಮುಂದಿನಧ್ಯಾಯ ಇದಕಿಂತ ಗಹನ ।
ಭಕ್ತದಾಮೋದರನ ಇಚ್ಚೆಯ ಪೂರ್ಣ । ಸಾಯಿ ದಯಾಘನರು ಮಾಡುವರು ॥ 143

ದೊಡ್ಡ ಚಮತ್ಕಾರವೇ ಅದು । ದಾಮೋದರನು ಸಂಸಾರತ್ರಸ್ತನಿದ್ದು ।
ತಮ್ಮೆದುರು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು । ಅವನ ಕಷ್ಟವ ಕಳೆದರು ॥ 144

ಭಕ್ತ ಹೇಮಾಡಪಂತ ವಿರಚಿತೆ । ಯಥಾಮತಿ ಲಲಿತಾನುವಾದಿತೆ ।
ಶ್ರೀ ಸಾಯಿ ಸಮರ್ಥ ಸಚ್ಚರಿತೆ । ವಿನೋದ ವಿಲಸಿತಂ ನಾಮ
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿತಮೋಧ್ಯಾಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರು ಸಾಯಿನಾಥಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ॥

॥ ಶುಭಂ ಭವತು ॥